

LXXI. Nyugdíjbiztosítási Alap

Prof. Dr. Mészáros József
Nyugdíjbiztosítási Alapot
kezelő szerv vezetője

Prof. Dr. Kásler Miklós
emberi erőforrások minisztere

Varga Mihály
pénzügyminiszter

I. A célok és elvárt eredmények meghatározása, a Nyugdíjbiztosítási Alap 2020. évi költségvetését meghatározó legfontosabb tényezők

A LXXI. fejezet Nyugdíjbiztosítási Alap (a továbbiakban: Ny. Alap) 2020. évi költségvetése alkalmas arra, hogy biztosítsa a kötelező társadalombiztosítási nyugdíjrendszer alapvető célkitűzéseit: a nyugellátások értékállóságának, valamint a nyugdíjrendszer stabilitásának, fenntarthatóságának megőrzését.

Az egyes bevételi és kiadási előirányzatok összhangban vannak a 2020. évi költségvetés elkészítéskor alkalmazott makrogazdasági paraméterekkel, valamint a költségvetési törvény elkészítéséhez kiadott Tájékoztatóban foglaltakkal.

Az Ny. Alap költségvetése a hatályos jogszabályokban meghatározottak szerint mutatja be a kötelező társadalombiztosítási nyugdíjrendszer bevételeit és kiadásait. A bevételi oldal a nyugdíjbiztosítási ellátások fedezetéül szolgáló – szociális hozzájárulási adóból, nyugdíjjárulékból, költségvetési hozzájárulásból és egyéb forrásokból származó – bevételeket tartalmazza. A kiadási oldalt a nyugellátási és a nyugdíjbiztosításhoz kapcsolódó egyéb kiadások képezik.

A bevételi oldal alakulását alapvetően a bruttó keresettömeg 2020. évre tervezett 9,6 %-os mértékű emelkedése határozza meg. A bevételek döntő részét, együttesen 97,8 %-át a biztosítottak által fizetett nyugdíjjárulék, illetve a szociális hozzájárulási adó befizetései teszik ki. A foglalkoztatók által 2020. január 1-től fizetett 17,5 %-os szociális hozzájárulási adó 2020. október 1-től 15,5 %-ra csökkenhet. A szociális hozzájárulási adó megosztási aránya a 2019. évi 70,22 %-ról 71,63 %-ra növekszik. A nyugdíjjárulék mértéke 2020-ban is a járulékköteles jövedelem 10 %-a.

A kiadási oldal főösszegének 99,8 %-a a nyugellátási kiadásokra kerül kifizetésre 2020-ban. Az Ny. Alap a korhatárt betöltöttek öregségi nyugellátását, korhatár alatti öregségi nyugellátásként kizárólag a nők részére 40 év jogosultsági idő alapján járó ellátást, valamint a hozzátartozói nyugellátásokat és az egyösszegű méltányossági kifizetéseket finanszírozza 2020. évben is.

A nyugellátások 2020. évi előirányzata tartalmazza a januárban végrehajtásra kerülő 2,8 %-os nyugdíjemelés fedezetét. A nyugdíjemelés mértéke a törvényi előírásoknak megfelelően megegyezik a fogyasztói árindex tervezett emelkedésével. A nyugellátások reálértékének megőrzése tehát biztosított, ezzel a 2020. évi költségvetés eleget tesz a Magyarország gazdasági stabilitásáról szóló 2011. évi CXCV. törvény 41. § (3) bekezdésében megfogalmazott előírásnak.

A nyugellátási előirányzaton belül céltartalék képzésére került sor a társadalombiztosítási nyugellátásról szóló 1997. évi LXXXI. törvény 101. §-ában foglaltak szerint. A törvényi szabályozás szerint, ha a bruttó hazai termék változatlan áron számított növekedésének tárgyévre tervezett mértéke a 3,5 %-os mértéket meghaladja és az államháztartás tárgyévi egyenlegcélja várhatóan teljesül, az Ny. Alap költségvetésében céltartalékot kell képezni. A nyugdíjprémium céltartalék előirányzatánál a 2020. évi költségvetés a GDP 4,0 %-os növekedésével számol.

Az Ny. Alap benyújtott költségvetése nullszaldós, a tervezett bevételek – kiegészülve a központi költségvetésből tervezett pénzeszközátvétellel - biztosítják az előirányzott kiadások fedezetét. Az Ny. Alap napi likviditása érdekében továbbra is lehetőség lesz a Kincstári Egységes Számlához kapcsolódó megelőlegezési számla kamatmentes igénybevételére.

II. A célok megvalósításához rendelkezésre álló források és tervezett kiadások

II.1. Az Ny. Alap 2020. évi bevételei

1. Cím: Nyugdíjbiztosítási ellátások fedezetéül szolgáló bevételek

Az Ny. Alap bevételeinek döntő hányadát (terv szinten 97,8 %-át) a Nemzeti Adó- és Vámhivatalon (a továbbiakban: NAV) keresztül érkező szociális hozzájárulási adó Ny. Alapot megillető része, valamint a biztosítottak által fizetett egyéni nyugdíjjárulék összege képezi. Az adó- és járulékbevételek terve 9,6 %-os bruttó keresetösszeg növekedéssel számol. A keresetkiáramlás hatásán túl a szociális hozzájárulási adó Ny. Alapot megillető részének előirányzatát meghatározza, hogy a szociális hozzájárulási adó 17,5 %-os mértéke 2020. október 1-től 2 %-ponttal csökkenhet. A szociális hozzájárulási adó Ny. Alapot megillető része a törvényjavaslat szerint 71,63 %.

A biztosított nyugdíjjárulék mértéke változatlanul 10 %, és a járulékfizetési kötelezettségnek továbbra sincs felső határa.

Az Ny. Alap költségvetésében az 1. alcím, valamint a 2. alcím tartalmazza e bevételeket a következők szerint.

1. Alcím: Szociális hozzájárulási adó Ny. Alapot megillető része és munkáltatói nyugdíjbiztosítási járulék

2. Alcím: Biztosított nyugdíjjárulék

millió forint	
Megnevezés	2020. évi előirányzat
Szociális hozzájárulási adó Ny. Alapot megillető része és munkáltatói nyugdíjbiztosítási járulék	1 907 900,0
Biztosított nyugdíjjárulék	1 600 800,0

3. Alcím: Egyéb járulékok és hozzájárulások

Az egyéb járulékok és hozzájárulások bevételi előirányzata 22 430,0 millió forint, a bevételi főösszeg 0,6 %-a, amely a következő tételeket tartalmazza.

millió forint	
Megnevezés	2020. évi előirányzat
Megállapodás alapján fizetők járulékai	630,0
Egyszerűsített foglalkoztatás utáni közteher	21 800,0
Egyéb járulékok és hozzájárulások összesen	22 430,0

Az 1997. évi LXXX. törvény 34-35. §-ában szabályozott, Megállapodás alapján fizetők járulékai tervezett előirányzata 630,0 millió forint. A megállapodás megkötésénél a nyugdíjjárulék-fizetés alapja a megállapodást kötő személy által meghatározott jövedelem, amely legalább a megállapodás megkötése napján érvényes minimálbér összege. Megállapodás esetén a nyugdíjjárulék mértéke 2019. évtől 24 %.

Az Egyszerűsített foglalkoztatás utáni közteher tervezett összege 21 800,0 millió forint. E járulék teljesítése a 2010. évi LXXV. törvény 8. § (2) bekezdése alapján történik, mely szerint

e közteher – munkavállalónként, a munkaviszony minden naptári napjára – a mezőgazdasági és turisztikai idénymunka esetében 500 forint, az alkalmi munka eseteiben 1000 forint, a filmipari statiszta alkalmi foglalkoztatása esetén pedig 3 000 forint összegben terheli a foglalkoztatót. Ebből az adóhatóság 91,8 %-ot az Ny. Alapnak, 1,4 %-ot az Egészségbiztosítási Alapnak, 6,8 %-ot a Nemzeti Foglalkoztatási Alapnak utal át a 13. § (2) bekezdés alapján.

5. Alcím: Késedelmi pótlék, bírság

E bevételi jogcím 2020. évi előirányzata 4 200,0 millió forint, amely a bevételi főösszeg 0,1 %-a. A NAV-nál kezelt késedelmi pótlék, bírság bevételi számlákra befolyt összegből az Ny. Alapot a társadalombiztosítás pénzügyi alapjairól szóló 1992. évi LXXXIV. törvény 13. számú melléklete alapján számított összeg illeti meg.

6. Alcím: Költségvetési hozzájárulások

2020. évben 46 928,0 millió forint a költségvetési hozzájárulások tervezett összege, amely a bevételi főösszeg 1,3 %-a.

7. Alcím: Nyugdíjbiztosítási tevékenységgel kapcsolatos egyéb bevételek

A 2020. évi előirányzat összege 5 614,0 millió forint. A jelzett összeg tartalmazza az Ny. Alapot megillető – a tárgyévvel megelőző időszakban kifizetett – visszatérítendő, illetve visszatérülő ellátások, és jogalap nélkül felvett ellátások megtérített összegeit, valamint az Ny. Alapnak járó egyéb bevételeket (magán-nyugdíjpénztárak átutalásai, nyugdíjtranszfer, biztosítási megtérítési bevételek, mulasztási bírság, stb.). A tervezett előirányzat a bevételi főösszeg 0,2 %-a.

3. Cím: Vagyongazdálkodás

1. Alcím: Ellátások fedezetére szolgáló vagyongazdálkodás

Az MNV Zrt. által kezelt, járuléktartozás fejében átvett vagyon hasznosításából származó bevételek 2020. évi tervezett előirányzata 9,0 millió forint.

II. 2. Az Ny. Alap 2020. évi kiadásai

2. Cím: Nyugdíjbiztosítási ellátásokhoz kapcsolódó kiadások

1. Alcím: Nyugellátások

Az Ny. Alap 2020. évi nyugdíjkiadási előirányzata tartalmazza a 2020. évi nyugdíjmelésre fordítandó többletkiadáson felül az automatizmusokból eredő többletkiadások és az egyszeri segély fedezetét, továbbá céltartalékot a nyugdíjprémium kifizetésére.

A 2020. évi januári nyugdíjmelés mértékét a hatályos nyugdíjtörvény alapján a fogyasztói árnövekedés tárgyévre tervezett mértéke határozza meg. A költségvetési törvényjavaslat szerint a tárgyévre tervezett fogyasztói árnövekedés 2,8 %, így 2020. januárban a nyugellátásokat ennek megfelelően szükséges emelni.

A nyugdíjkiadások 2020. évi összegét a cserélődés hatása is növeli. A 2019. évi magas bérdinamika beépül az új nyugdíjakba, amely további 1,5 %-os kiadásemelkedést okoz. Így összességében 4,3 %-kal emelkedik az ellátások átlaga.

A nyugdíjasok átlagos létszáma – több folyamat együttes hatásaként – 0,3 %-kal, 7,0 ezer fővel csökken 2020-ban. Ennek főbb okai a következők: 2020 első félévében aktuálisan senki sem tölti be a nyugdíjkorhatárt (az 1956 elején születettek 2020 közepén érik el a 64,5 évet), így a korhatár feletti nyugdíjasok száma ebben az időszakban csökken. Ezt a hatást csak részben kompenzálja, az 1955-ben születettek 2019 folyamán lezajló nyugdíjba vonulásának áthúzó hatása. (2019 során folyamatosan kerülnek állományba, ami a létszám-növekedési hatást „megfelezi”, elosztja a 2019-2020. évek között.) A létszámcsökkenés 11,2 milliárd forinttal mérsékli a 2020. évi tervezett kiadásokat.

Az átlagos összeg és a létszám változásának együttes hatása (négy tizedesjegy pontossággal tervezve) 2020-ban $1,0434 * 0,9967 \sim 1,04$. Így 2019. évhez képest 4,0 %-kal emelkedik a nyugdíjkiadás.

A 2020. évre tervezett 4,0 %-os GDP növekedés alapján céltartalék megállapítása szükséges a nyugdíjprémium kifizetésére. Ennek összege 20,4 milliárd forint.

Az Ny. Alap 2020. évi nyugdíjkiadási előirányzata a főbb ellátási csoportoknál, a céltartalék képzés figyelembevételével a következők szerint alakul:

	millió forint
Megnevezés	2020. évi előirányzat
Öregségi nyugdíj	3 173 657,0
Hozzá tartozói nyugellátás	385 756,0
Egyszeri segély	600,0
Nyugdíjprémium céltartalék	20 432,0
Nyugellátások összesen	3 580 445,0

Az öregségi nyugellátások 2020. évi kiadási előirányzata 3 173 657,0 millió forint. Ezen belül a korhatár feletti öregségi nyugdíjának kiadása 2 887 746,0 millió forint, a nők korhatár alatti nyugellátásának kiadása 285 911,0 millió forint.

A hozzá tartozói nyugellátások 2020. évi előirányzata 385 756,0 millió forint. Ebből az árvaellátások összege 29 252,0 millió forint, az özvegyi nyugellátásoké pedig 356 504,0 millió forint.

Egyszeri segély jogcímen 600,0 millió forint összeget tartalmaz az előirányzat. Ezen felül az Ny. Alap költségvetésének normaszövege rögzíti, hogy – a nyugellátások előirányzatának megfelelő jogcímein történő elszámolással – méltányossági alapon történő nyugdíj-megállapításra 200,0 millió, méltányossági alapú nyugdíjmelésre pedig 800,0 millió forint használható fel az irányadó jogszabályi rendelkezések szerint.

4. Alcím: Nyugdíjbiztosítás egyéb kiadásai

Az egyéb, ellátáshoz kapcsolódó kiadások 7 433,0 millió forint előirányzati összege tartalmazza a nyugdíjfolyósítással és a nyugdíjbiztosítással kapcsolatos egyéb tevékenységek kiadásait. Ebből 6 302,0 millió forint a postaköltség, amely összeg figyelembe veszi a tervezett postai díjnövekedési mértéket. Az egyéb kiadások összege 1 131,0 millió forint,

amely a 2019. évi várható teljesülés és a tervezett fogyasztói árnövekedés figyelembevételével került meghatározásra.

3. Cím: Vagyongazdálkodás

1. Alcím: Ellátások fedezetére szolgáló vagyongazdálkodás

A vagyongazdálkodás tervezett kiadási előirányzata 2020. évre összesen 3,0 millió forint.

III. A középtávú tervezés keretében meghatározott 2020. évi tervszámoktól való eltérés indokolása

Az Ny. Alap 2020. évi tervezett kiadási főösszege 25,3 milliárd forinttal alacsonyabb „a központi költségvetés költségvetési bevételeinek és költségvetési kiadásainak, valamint költségvetési egyenlegének és az államadósságnak a 2019-2021. évekre tervezett összegéről” szóló 1005/2019. (I. 22.) Korm. határozatban foglalt összegnél, melynek egyik alapvető oka, hogy a fogyasztói árindex tervezett mértéke 2,8 %-ra csökken a középtávú terv számításánál alkalmazott (3,0 %-os) inflációs mértékhez képest. További eltérést okozott az előirányzatok meghatározását befolyásoló, egyéb tervezési paraméterek változása.

A kiadási főösszeggel párhuzamosan a 2020. évi tervezett bevételi érték is 25,3 milliárd forinttal alacsonyabb a jelzett Korm. határozatban meghatározott középtávú terv szerinti összegnél.

Budapest, 2019. június 6.

TÁJÉKOZTATÓ
a demográfiai folyamatoknak a társadalombiztosítási nyugdíjrendszerre gyakorolt
hatásairól

I) Az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény 22. § (3) bekezdés e.) pontja értelmében a költségvetésről szóló törvényjavaslat benyújtásakor az Országgyűlésnek tájékoztatásul be kell nyújtani a demográfiai folyamatokra és azok hatásaira vonatkozó 50 évre szóló előrejelzést.

Jelen tájékoztatás ezen törvényi kötelezettség teljesítése.

II.) A demográfiai prognózisban *(lásd 1. számú táblázat)* a 2011-es népszámlálás alapján, a Központi Statisztikai Hivatal Népeségtudományi Kutatóintézete által készített népesedési előrejelzés 2018-ban készült alapváltozata szerepel.

Budapest, 2019. június 6.

50 éves demográfiai előrejelzés

	Népesség (ezer fő, év végén)			Nyugdíjkorhatár felettek aránya a népességhez	Nyugdíjkorhatár felettek aránya a munkaképes korúakhoz
	Összesen	Ebből:			
		munkaképes korúak*	nyugdíjkorhatár felettek		
2020	9 538	6 183	1 942	20,4%	31,4%
2021	9 500	6 105	1 984	20,9%	32,5%
2022	9 463	6 040	2 018	21,3%	33,4%
2023	9 426	5 991	2 034	21,6%	34,0%
2024	9 389	5 948	2 048	21,8%	34,4%
2025	9 351	5 911	2 054	22,0%	34,7%
2026	9 314	5 864	2 063	22,1%	35,2%
2027	9 276	5 824	2 064	22,3%	35,4%
2028	9 238	5 793	2 061	22,3%	35,6%
2029	9 199	5 758	2 060	22,4%	35,8%
2030	9 160	5 727	2 060	22,5%	36,0%
2031	9 121	5 694	2 062	22,6%	36,2%
2032	9 081	5 661	2 066	22,8%	36,5%
2033	9 040	5 616	2 081	23,0%	37,1%
2034	9 000	5 569	2 101	23,3%	37,7%
2035	8 959	5 527	2 118	23,6%	38,3%
2036	8 919	5 482	2 138	24,0%	39,0%
2037	8 879	5 441	2 153	24,2%	39,6%
2038	8 839	5 396	2 172	24,6%	40,2%
2039	8 800	5 351	2 190	24,9%	40,9%
2040	8 762	5 283	2 232	25,5%	42,3%
2041	8 725	5 209	2 279	26,1%	43,8%
2042	8 688	5 141	2 319	26,7%	45,1%
2043	8 651	5 081	2 351	27,2%	46,3%
2044	8 614	5 026	2 376	27,6%	47,3%
2045	8 579	4 978	2 395	27,9%	48,1%
2046	8 543	4 935	2 407	28,2%	48,8%
2047	8 508	4 899	2 413	28,4%	49,3%
2048	8 474	4 870	2 411	28,5%	49,5%
2049	8 440	4 847	2 404	28,5%	49,6%
2050	8 407	4 825	2 395	28,5%	49,6%
2051	8 374	4 796	2 393	28,6%	49,9%
2052	8 342	4 767	2 392	28,7%	50,2%

2053	8 310	4 741	2 388	28,7%	50,4%
2054	8 279	4 714	2 385	28,8%	50,6%
2055	8 247	4 687	2 383	28,9%	50,9%
2056	8 216	4 654	2 388	29,1%	51,3%
2057	8 184	4 620	2 393	29,2%	51,8%
2058	8 153	4 589	2 396	29,4%	52,2%
2059	8 121	4 561	2 397	29,5%	52,5%
2060	8 089	4 534	2 396	29,6%	52,9%
2061	8 056	4 508	2 395	29,7%	53,1%
2062	8 024	4 488	2 387	29,7%	53,2%
2063	7 990	4 475	2 373	29,7%	53,0%
2064	7 956	4 464	2 357	29,6%	52,8%
2065	7 922	4 455	2 339	29,5%	52,5%
2066	7 888	4 441	2 325	29,5%	52,4%
2067	7 854	4 429	2 311	29,4%	52,2%
2068	7 819	4 416	2 297	29,4%	52,0%
2069	7 785	4 404	2 282	29,3%	51,8%
2070	7 750	4 391	2 269	29,3%	51,7%

* A 15. életévüket betöltött, az öregségi nyugdíjkorhatárt még el nem ért személyek száma
Az előrejelzés a KSH-NKI népesség-előreszámításának alapváltozata alapján készült.

